

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

114. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Anu Lahtinen

Toimitussihteeri: Heidi Kurvinen

Toimittajat: Johanna Ilmakunnas, Ville Kivimäki, Simo Mikkonen, Johanna Rainio-Niemi

Hallitus: Janne Virkkunen (pj), Marja Jalava, Risto Jussila, Petri Karonen,

Sari Katajala-Peltomaa, Kaarina Palojarvi

Ulkoasu: Miia Huttu

Historiallinen Aikakauskirja noudattaa tieteellistä vertaisarviointikäytäntöä.

www.historiallinenaikakauskirja.fi ■ ISSN 0018-2362

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Anu Lahtinen, Kenen tulkinnat? 377

Artikkelit

✂ *Samu Sarviaho*, Kaukokaipuun ja alkuperäisen itäisyyden lumoissa – Pohjois-Suomen varhishistoriallinen karjalaisuus 1700-luvun lopun ja 1800-luvun alun suomalaisessa historiankirjoituksessa 379

✂ *Ere Nokkala*, Kameralismi ja kameraalitieteet – Paternalistisen valtion poliittista teoriaa? 390

✂ *Kati Mikkola ja Mikko Pollari*, Poliittisen marginaalin ääni vaalikeväältä 1907 – Teosofisen työmiehen Itkosen muistiinpanot ja julkisuusstrategia 402

✂ *Teuvo Laitila*, Huolenpito ja vieraanvaraisuus – Hyvän kuoleman ihanne ortodoksissa Raja-Karjalassa vuosina 1870–1939 415

✂ *Jouni Tilli*, Katumus, mukautuminen ja kieltäminen – Luterilaisten pappien suhtautuminen työväestöön vuosina 1944–1948 432

✂ *Ilkka Kärrylä*, Kansallinen etu demokratian rajoituksenä – Suomalaisten työnantajien retoriikka 1960- ja 1970-lukujen yritysdemokratiakeskustelussa 445

Keskustelua

Leila Koivunen, Maija Mäkilä, Tiina Männistö-Funk ja Taina Syrjämaa, Esineitä tutkitaan jo monista näkökulmista 458

Kolumni

Ville Vuolanto, Tutkija, oletko kansainvälinen? 460

Julkaisemisesta

Johanna Ilmakunnas, Ajatuksia historian tutkimuksen kielestä ja muodosta 462

Kolumni

Markku Kekäläinen, Kaupungin monimuotoisuus 465

Historiaa maailmalla

Juha Janhunen ja Antti Ruotsala, Mongolia: maa historian ja nykyisyyden välissä 467

Arvioita

Ville Vuolanto, Children and Asceticism in Late Antiquity – Continuity, Family Dynamics and the Rise of Christianity (*Antti Lampinen*) 471

Antonio Sennis (toim.), Cathars in Question – Heresy and Inquisition in the Middle Ages Vol. 4 (*Saku Pihko*) 473

Örs Csete ja Gábor Richly, Vuoden 1956 kasvoja ja kohtaloita – Unkarilaisia ja suomalaisia. 1956-os arcok és sorsok – Magyarok és finnek (*Anssi Halmesvirta*) 474

Maiju Wuokko, Markkinatalouden etujoukot – Elinkeinoelämän valtuuskunta, Teollisuuden keskusliitto ja liike-elämän poliittinen toiminta 1970–1980-lukujen Suomessa (*Janne Tienari*) 476

Maarit Tyrkkö, Presidentti ja toimittaja (*Ville Jalovaara*) 477

Tiedemaailma

Satu Lidman, Historian käyttö puhututtaa tutkijoita 480

Annastiina Mäkilä, Tunteiden historian tutkimusverkosto perustettiin Tampereella 482

Kansi: Venäläinen kemisti ja valokuvaaja Sergei Prokudin-Gorski kehitti ennen värifilmin keksimistä värivalokuvaustekniikan, jolla hän ikuisti sekä ihmisiä että maisemia Venäjän keisarikunnassa. Prokudin-Gorski vieraili myös Suomessa kuvaten Saimaan kanavaa ja Lappeenranta. Kuvassa nuori venäläinen talonpoikaisnainen Sheksna-joen varrelta vuodelta 1909. Lähde: Library of Congress. Sergei Mikhailovich Prokudin-Gorskii Collection.